

ก 1952

ข่าวภาคพิเศษ

ปีที่ 45

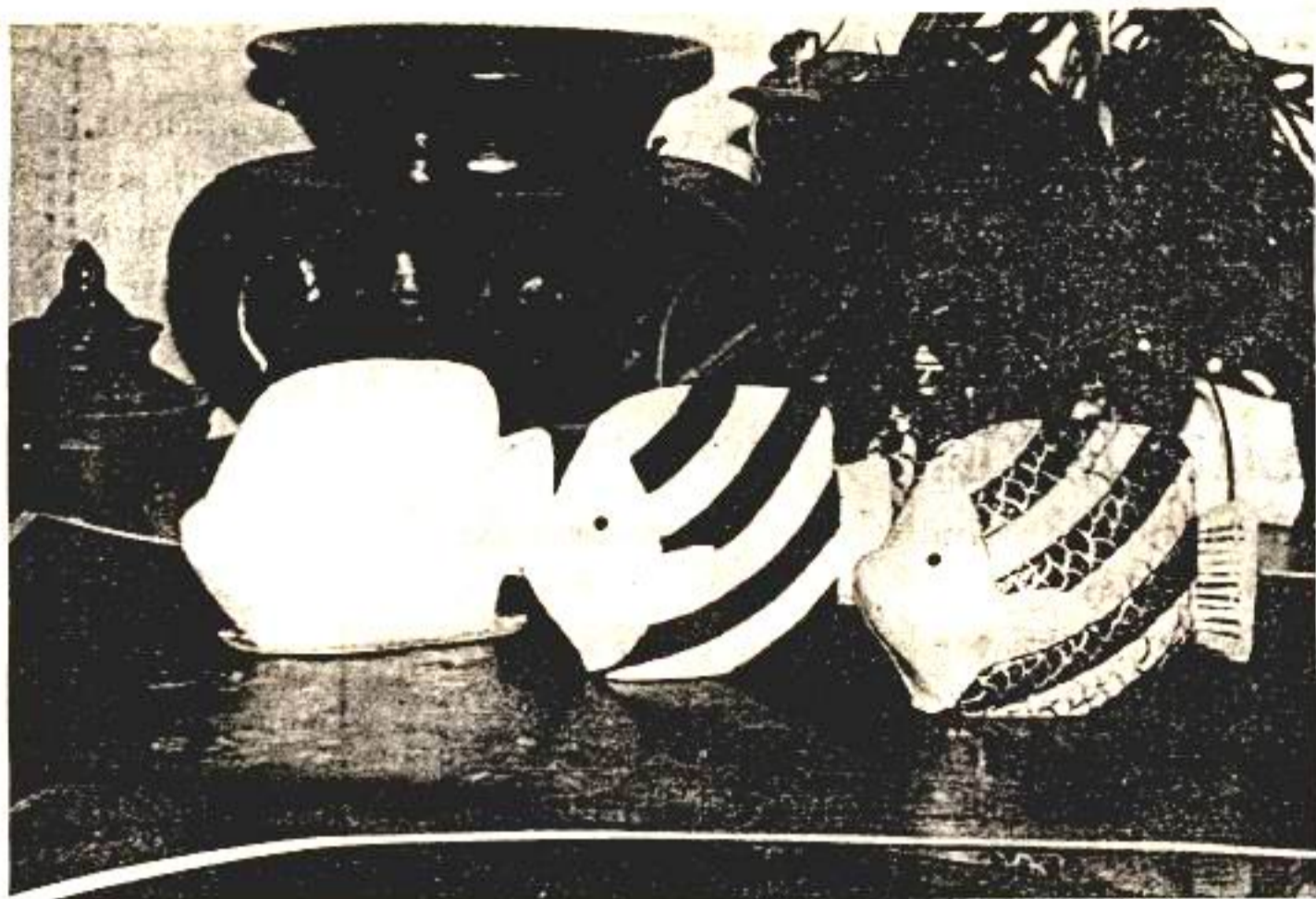
ฉบับที่ 10491/262

วันที่ 5-11 เมษายน 2537

ทำเศษกระดาษให้มั่งคั่ง

อุทุมพร หมั่นทำการ

ห้องสมุดกรมวิทยาศาสตร์บริการ



กระดาดพิเศษ เศษกระดาดต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นหนังสือพิมพ์
ที่ไม่ใช่แล้ว หรือถุงกระดาด หรือแม่แต่กล่องกระดาดที่บรรจุสินค้า
มาอย่างเช่น ยากันยุง กล่องใส่ผงซักฟอก กล่องรองเท้า เป็นต้น
ที่เห็นว่าไม่มีประโยชน์ และกำลังจะโยนทิ้งไปละก็ ขอแนะนำว่าอย่า
เพิ่งนำไปทิ้ง หรือส่งขายอาแป๊ะ อาเจ๊กที่รับซื้อขวด ซ้อกระดาด

เนื่องจากเศษกระดาดดังกล่าวมีประโยชน์ และนำมาเพิ่มมูลค่า
สินค้าได้แล้ว โดยนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระดาด หรือที่
ภาษาฝรั่งเรียกว่า “เปเปอร์ มาเช (Paper Mache)” เป็นผลิตภัณฑ์
รูปต่าง ๆ เช่น รูปสัตว์ แจกัน ถาด กรอบรูป หน้ากาก เป็นต้น

“หัตถกรรมกระดาด” เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่
หาได้ง่าย ลงทุนน้อย แต่อาศัยหัวคิดมากและฝีมือดี พัฒนาจากของ
“ไม่ใช่” ให้เป็นของใช้ประโยชน์ได้ ขอให้รู้จักดัดแปลง และใช้งาน
ศิลปสร้างสรรค์มาประยุกต์ให้เกิดความสวยงาม ความประทับใจ
โดยเริ่มจากการหาวัสดุที่ใกล้ตัว ดังนี้

- กระดาดหนังสือพิมพ์ กระดาดสมุดโทรศัพท์ กระดาด
กล่อง กระดาดสา และเศษกระดาดอื่น ๆ

- ดินน้ำมัน ดินเหนียว สำหรับปั้นดินแบบ หรืออาจจะใช้
ดินแบบที่มีแล้ว เช่น รูปไม้แกะสลัก ขวด กล่อง ถาดเก่า ๆ กระถาง
เซรามิกเผาง่าย ๆ แบบพื้นบ้าน เป็นแกนในหรือทำดินแบบก็ได้

- ปูนพลาสติก
- นํ้ายางพาราเหลวสำเร็จรูป (ถ้าต้องการทำแม่พิมพ์ยาง)
- แป้งข้าวเจ้า สำหรับทำแป้งเปียก หรือจะใช้กาวลาเท็กซ์ก็ได้
- ดินสอพอง
- นํ้ามันพืชผสมสบู่ หรือวาสลีนครีม สำหรับทาในแม่พิมพ์
- สีน้ำพลาสติกทาบ้าน หรือสีนํ้ามัน
- เศษกระดาษสี หรือวัสดุโยธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ใบไม้ เปลือกหอย เส้นใยพืชต่าง ๆ
- กระดาษทราย สำหรับขัดตกแต่งชิ้นงาน

ขั้นตอนการทำหัตถกรรมกระดาษ

การทำหัตถกรรมกระดาษ พอจะแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1. ขั้นทำรูปต้นแบบผลิตภัณฑ์
2. ขั้นการสร้างแบบพิมพ์จากรูปต้นแบบ
3. ขั้นกระดาษ
4. ขั้นสุดท้ายเป็นการตกแต่งผิวชิ้นงานผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนแรก

- การทำรูปต้นแบบผลิตภัณฑ์ ในขั้นนี้จะต้องคิดเสียก่อนว่าจะทำอะไร เป็นผลิตภัณฑ์อะไร ใช้ประโยชน์อย่างไร สำหรับผู้เริ่มต้นที่คิดอยากจะทำหัตถกรรมกระดาษ แต่ปั้นหุ่นแบบไม่ได้ แก้ไขง่ายมาก ขอแนะให้ไปซื้อหารูปต้นแบบจากวัสดุอื่น เช่น รูปสัตว์ง่าย ๆ ที่เป็นไม้แกะสลักหรือทำด้วยพลาสติก ก่ออง หรือขวด ที่มีอยู่ เป็นต้น

ขั้นที่สอง

- การสร้างแบบพิมพ์จากรูปต้นแบบ แบบพิมพ์หรือแม่พิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำหัตถกรรมกระดาษในลักษณะงานอุตสาหกรรม คือสามารถทำหลาย ๆ ชิ้น ได้จำนวนมากต่อหนึ่งรูปต้นแบบผลิตภัณฑ์ โดยแม่พิมพ์สามารถทำได้จากวัสดุต่าง ๆ เช่น ปูนพลาสติก พลาสติก ยางพารา ไฟเบอร์กลาส ไม้อัด โลหะ ฯลฯ แต่ละวัสดุก็มีวิธีการทำพิมพ์แตกต่างกันไป รวมถึงวิธีการใช้งานโดยดู

จากลักษณะต้นแบบผลิตภัณฑ์ เทคนิคการทำแม่พิมพ์เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญโดยเฉพาะ โดยผู้สนใจขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และมีขายแม่พิมพ์ด้วย

ขั้นที่สาม

- ขั้นประกะดาช แบ่งเป็น

1. การประกะดาชบนตัวโครงหุ่นแบบ หุ่นแบบที่ใช้ อาจจะ เป็นโครงในทำเป็นลวดขวดเป็นรูปร่าง หรือแบบขวด แบบกล่อ:



ถาดเก่า ๆ ไม่ใช่ วิธีนี้จะใช้กระดาชหนังสือพิมพ์ หรือกระดาชอื่น ๆ ปะลงไปโดยฉีกเป็นเศษชิ้นใหญ่เล็ก หรือฉีกตามรอยที่วาดไว้ ปะให้สวยงาม หุ่นหรือโครงสร้างข้างในจะอยู่อย่างนั้น ไม่ต้องแกะเอาหุ่นออกมา ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องใช้แม่พิมพ์ถอดแบบ

สำหรับวิธีการนี้ ถ้าจะประยุกต์ในทางอุตสาหกรรมที่ผลิตจำนวนมาก ๆ โดยให้มีโครงหุ่นตัวใน เช่น รูปปลา กวาง ฯลฯ ถ้าต้องการจำนวนแสนกว่าตัว การหาหุ่นที่ทำด้วยกระดาชคงจะทำซ้ำผลิตไม่ทันตามสั่งแน่ ๆ เลย ท่านอาจแก้ไขปัญหานี้ได้โดยการสั่งทำหุ่นโครงในด้วยการฉีดพลาสติก เข้าไปในแม่พิมพ์ซึ่งอาศัยการจ้างโรงงานผลิตภายในเวลาไม่กี่วันก็จะได้แสนกว่าชิ้น จากนั้นจึงทำเศษกระดาช

มาปะทับอีกชั้นหนึ่ง สำหรับวิธีการนี้บางท่านอาจเถียงว่าไม่ใช่งานหัตถกรรมกระดาษที่แท้จริงทั้งหมด เพราะใส่ในเป็นวัสดุอื่น แต่ตกแต่งผิวภายนอกเป็นกระดาษ เรื่องนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงกับลูกค้าของท่าน และการจำหน่ายมันไม่มีความแตกต่างอะไรหรือกว่าข้างในจะเป็นวัสดุอะไรก็ได้ ขอให้ได้รับความรู้สึกภายนอกว่าทำด้วยกระดาษเท่านั้นก็พอ ดังนั้น เศษวัสดุเหลือใช้ กะละมัง ถาดเก่า ๆ จึงนำมาปะใหม่ด้วยกระดาษสวยงามได้

บางแหล่งผลิตในประเทศอื่น ๆ เช่น อินเดีย จะใช้วิธีการปะกระดาษแบบการบดเยื่อกระดาษผสมกับปูนพลาสติกหรือโปะทับลงไป ทำให้ผลงานที่ได้คล้ายงานปฏิมากรรม รูปปั้นลอยตัว

2. การปะกระดาษภายนอกแม่พิมพ์ จะใช้เศษกระดาษฉีกเป็นชิ้น ๆ ชุบกาวแป้งเปียก แล้วปะลงไปบนตัวหุ่นแม่พิมพ์ จนหนาพอสมควรตามรูปร่างหุ่นแม่พิมพ์ที่สร้างขึ้น ก็จะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีผิวนอกขรุขระตามรอยปะกระดาษ เมื่อทิ้งให้แห้งดีจึงแกะเอาหุ่นแม่พิมพ์ออกไปใช้งานต่อได้อีกหลาย ๆ ครั้ง

3. การปะกระดาษภายในแม่พิมพ์ จะใช้กระดาษสาสีขาวฉีกเป็นเศษชิ้นเล็ก ๆ ปะทับภายในแม่พิมพ์ เช่น ยางพาราชั้นแรกก่อน เพื่อให้ได้ผิวขาวเนียนง่ายต่อการระบายสี ส่วนชั้นที่สองและสามก็เป็นกระดาษหนังสือพิมพ์หรือกระดาษอื่น ๆ ที่ไม่ใช่แล้ว จะปะก็ขึ้นอยู่กับความหนาและความแข็งแรงที่ต้องการ รวมถึงน้ำหนักด้วย



ขั้นตอนสุดท้าย

- การตกแต่งผิวชิ้นงานผลิตภัณฑ์ การตกแต่งผิวชิ้นงานผลิตภัณฑ์ภายนอกบนหัตถกรรมกระดาษนี้ นับว่ามีความสำคัญที่สุด ผลิตภัณฑ์จะดูมีคุณค่ามากขึ้น ขึ้นอยู่กับขั้นตอนนี้ ซึ่งจัดว่าเป็นงานศิลปประยุกต์ เทคนิคในการตกแต่งผิวมีหลายแบบ อาทิ

- การระบายสี ใช้วิธีการระบายสีเป็นหลัก สีที่ใช้จะวาดและลงสีให้เหมือนของจริงหรือดัดแปลงตามความคิดสร้างสรรค์ของผู้ทำก็ได้ แม้กระทั่งการประยุกต์เอาวิธีการเขียนรูปภาพเหมือนของจริงหรือเป็นแบบศิลปะก็ได้

- การปะติด เทคนิคการปะติด เป็นวิธีการสร้างงานศิลปะประเภทหนึ่ง ทำกับผิวนอกของตัวแบบผลิตภัณฑ์ใช้แทนการระบายสีสำหรับผู้วาดไม่เป็น ควรเลือกวิธีนี้ศิลปะการปะติดให้สวยงามเป็นเทคนิคการจัดองค์ประกอบของวัสดุ และสีสัน สิ่งที่จะนำมาปะติด อาจเป็นวัสดุอะไรก็ได้แทบทุกชนิด นับตั้งแต่กระดาษสี กระดาษสา ย้อมสี กระดาษปรู๊ฟย้อมสี เศษใบไม้ เปลือกไม้ เส้นใยพืชต่าง ๆ พวงไยมะพร้าว ใบตาล เส้นไหม ไยกกล้วย ผักตบชวา เศษ ป่าหนั น ย่านลิเภา ผิวไม้ไผ่ ผิวหวาย เปลือกหอย อัญมณี เศษแก้ว เศษหิน ทราช ฯลฯ การปะติดของวัสดุ อาจใช้วัสดุหลาย ๆ ตัวผสมผสานกัน หรือจะใช้เทคนิคของการวาดระบายสีประกอบเข้าด้วยกันก็ได้

นอกจากนี้ วิธีการอื่น ๆ ที่ใช้ตกแต่งผิว เช่น การพ่นสี การพิมพ์ซิลค์สกรีนบนกระดาษก่อนแล้วจึงนำไปปะติดบนชิ้นงานผลิตภัณฑ์ภายหลังก็ได้

ประการสุดท้ายของอุตสาหกรรมหัตถกรรมกระดาษอัด คือ การบรรจุภัณฑ์ ที่จะต้องไม่ลืมงานนี้โดยเฉพาะผู้ส่งออก